

הפתעה ע"י הרגלה

מאז שחזרה-הסטוריה נסתמנו מספר צורות-ייסוד של ההפתעה-הצבאית, אשר בגרעין המרכזי — שהנו לרוב פסיכולוגי-אנטי-בעיקרו — לא נשתנו בעצם מאז העבר הקדום עד היום. אחת המובהקות שבצורות-הפתעה אלו היא **ההפתעה ע"י הרגלה**. כשמה — כן היא. שכן כל-עיקרה הוא להרגיל את האויב, — ע"י נוכחותך בקביעות, או לעתים-מזומנות, למולו — אל עובדת-נוכחות זו; ואם אפשר — גם אל עובדת קרבתך היתרה אל מערכו. רק לאחר שנוצרה ונתגבשה רגילותו לכך — וממילא, כתוצאה מהתיצבות ממושכת כזו זה-מול-זה, הפכה ודאי דריכותו של היריב לדריכות-למחצה — באה השעה לפתוח פתאום, מעמדת-מוצא "רגילה" זו, בהתקפה עליו; ארצו יהיו נודעים להתקפה זו כל תכונותיה ויתרונותיה של הפתעה מובהקת. אין, כמובן, ערובה לכך כי תחבולה זו תצליח תמיד. אך קורות-המלחמות מעידות על כך כי היא הצליחה במספר מפתיע של מצבים שונים. אכן, טבעי הוא כי נשתמרו בעיקר אותם תיאורים המדגימים את הצלחתה רבת-הרושם. אך אין ספק כי כאן לפנינו אחת המושלמות והמושכלות שבצורות-ההפתעה. הדוגמאות המובאות להלן לוקטו מתוך אוצר-נסיגנו העשיר של העולם ה"קלסי", היוני-רומאי. אך בדומה להן, במהותן, ניתן למנות עד לימינו אלה עצמם.

כאשר לא מצא פעם גניוס פומפיוס (במלחמותיו בספרד) את האפשרות לחצות נהר מסוים, מחמת כך שגייסות האויב הוצבו בגדה-שממול — נקט בתחבולה. הוא החל מוצא מפעם-לפעם את גייסותיו מתוך מחנהו — ומחזירים כעבור-זמן לתוכו. לאחר פרק-זמן מסוים, כשהובא לבסוף האויב בדרך זו לידי כך כי ירפה את השגחתו על דרכי-הגישה שלפני השטח בו נהגו הרומאים להתקדם-ולסגת חליפות — ביצע פומפיוס זינוק פתאומי, והוציא לפועל את חצית הנהר. פרוטניוס, "סטרגמטה", ספר 1, פרק 4, פס. 8.

*

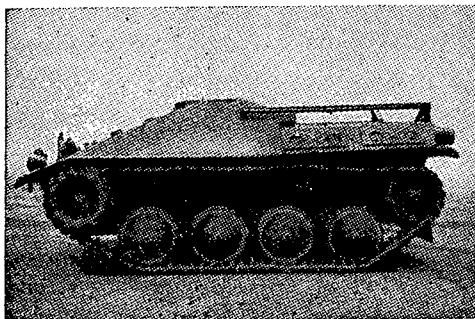
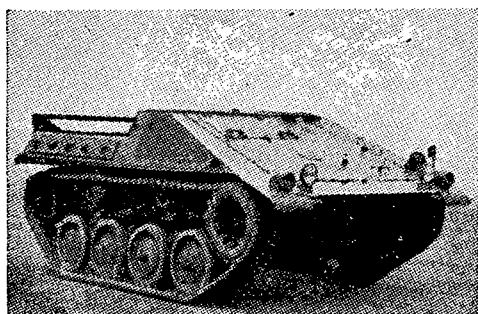
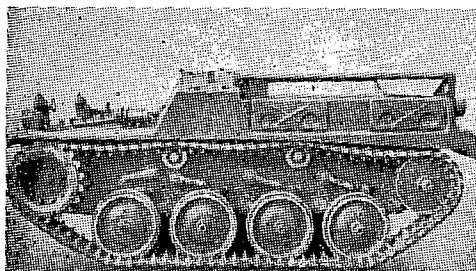
כאשר ליסנדר, מצביא-אספרטה, עסק במלחמה נגד צי אתונה שחנה בחוף אגוס-פוטמי, הוא פתח בכך שהופיע יום-אחר-יום בשעה מסוימת כמי שעומד להתקיף את אניותיהם — והיה מחזיר אחר-כך את ציו אחורה. לאחר זמן מה הפך הדבר למעין נוהג-קבע; והנה, באחת מהזדמנויות אלו, התכנסו אמנם בראשונה בני-אתונה, אך לאחר שליסנדר תחלה פרס את ציו ואח"כ השיבו לאחור — החלו הלוחמים האתונאים מתפורים. ואז באה שעתו. כשרוב כוחות יריביו כבר נמצא בכוח ההרגל הלו, מפוזר — תקף הוא את השארית שטרם נתפזרה, ולכד את כל ספינותיהם.

פרוטניוס, "סטרגמטה", ספר 2, פרק 1, פס. 18. גירסה שונה על טכניסו של ליסנדר — אם כי שוה במהותה מבחינת התחבולה הפסיכולוגית — מצויה בתיאורו של פלוטרכ — "ליסנדר", פרק 10 — וכן אצל סטנפון, ב"הליניקה", ספר 2, פרק 1.

בהודמנות אחת (במהלך "מסע-הנסיגה של הרבבה" הנודע) פקד כסנופון על אנשיו לנסות ולבצע חצית נהר בשני מקומות — למול הארמים, אשר החזיקו בגדת-הנהר האחרת. כשנהדף באותו מקום-החציה הנמצא במורד-הנהר, עבר הוא אל זה שבמעלה-הנהר; ולאחר שאילצתהו גם שם התקפת האויב לסגת, חזר אל מקום-החציה הראשון — אך עם זאת פקד על חלק מחייליו להשאר בקרבת מקום-החציה השני, ולבצע בו את מעבר-הנהר כשיחזרו הארמנים שוב אל המעבר הראשון, התחתי, על-מנת לשמרו. הארמנים, בשערם כי כל כוחות יריביהם נעו לעבר המעבר התחתי, לא השגיחו באלה שנשארו במעלה-הנהר; והללו, לאחר שחצו תחילה, ללא-הפרעות, את הנהר — חיפו אחר-כך על חבריהם שעה שביצעו גם אלה את המעבר אל גדת-הנהר שממול.

פרונטינוס, "סטרטגמטה", ספר 1, פרק 4, פס. 10. בהרחבה רבה — ותוך תיאור שונה-למדי של המסיבות הטקטיות, שהיו מורכבות והמורות פייכמה מן המתואר אצל פרונטינוס — בשל אויב נוסף, שבטי הקרדוכים, שבאותו-זמן-עצמו איים על היונים מן הגבעות שבסורף — מספר על קרב זה כסנופון עצמו ("אנבסיס", ספר 4, פרק 3.

פינת השריונאי

כידוע, לעתים לא-דוקא עוביו של לוח-שריון הוא הקובע את מידת-הבטיחות של הרכב בפני פגיעה — כי אם זווית-הנטיה שניתנה לו במבנה של אותו כלי-רכב. וכאשר לגבי טנק או נושא-גייסות ("רכב-לוחם") — כה בעיני זה, אף לגבי רכב-אספקה, הממלא לעתים תפקיד כה חיוני בשדה-הקרב מוכה-הכדורים-והרסיסים. ההגמה בול-טת לחשיבות הגורם הנ"ל נשקפת מתוך השוואת שני דגמים, שהם שלבים בהתפתחותו של טיפוס אחד של רכב-אספקה משורין-זחל. הראשון שבהם הוא הרכב הצרפתי "הוצ'קיס" (יורשה וממשיכה של "זחלילית-הוצ'קיס" הנודעת מלפני מלחמת-העולם השנייה) מדגם 2-CC. הוא עוצב בשנים הראשונות שלאחר מלחמת-העולם השנייה ומשתמשים בו זה שנים מספר בצבא הצרפתי.

לרכב זה נודעו כמה וכמה מעלות טובות, וביחוד באשר לחזוקה ושמירותה של השילדה — שהגרמנים, בודאי לא-במקרה, הנהיגו ללא שינוי מוחשי ברכסיהם, שהוא הדגם השני (תמונות 2 ו-3). דגם זה של רכב-האספקה שונה בעיקר מן הבחינה שכבר הוזכרה לעיל: — דהיינו, באשר למבנהו החיצוני. בולט-לעין עד כמה חזיתו משופעת יותר, ומהווה על-כן מטרה "גרועה" פייכמה לפגיעתו של ירי נ"ט אויב.

יצוין כי ביסודו, אגב הסיגולים הנחוצים, משמש אותו טיפוס רכב גם לתכלית של נושא-גייסות משורין.